

BDP

T.B.M.M.
BARIŞ ve DEMOKRASİ PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Sayı: 2660
Tarih: 20.02.2013

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Türkiye'de Kürtçe eğitimin önündeki yasal engellerin belirlenmesi ve bu engellerin kaldırılması, iki dilli ya da çok dilli eğitim modellerinden hangilerinin Türkiye'de uygulanabileceğinin incelenmesi, Kürtçe eğitimin uygulanabilmesi için gerekli altyapı çalışmalarının belirlenmesi amacıyla Anayasa'nın 98'inci İç Tüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılması için gereğini arz ve teklif ederiz.

Pervin BULDAN

Grup Başkanvekili

Iğdır Milletvekili

GEREKÇE

Günümüzde dünya ülkeleri incelendiği zaman BM üyesi 194 ülkenin 113 tanesinde birden çok resmi dilin olduğu ve İngiltere, İspanya, İtalya, İsveç, Almanya Çin, Hindistan, Rusya vb. birçok ülkede anadilde eğitim ve öğretim yapıldığı görülmektedir. Halkların anadillerini sahiplenmek için verdiği mücadeleler sonucu kazanılan haklar ile bugün Birleşmiş Milletler Sözleşmesinde, İnsan Hakları Evrensel Bildirgesinde, Çocuk Hakları Sözleşmesinde, Uluslararası Medeni ve Siyasal Haklar Paktında, UNESCO Sözleşmesinde, Ulusal Azınlıkların Korunması Hakkında Çerçeve Sözleşmesinde ve buna benzer birçok uluslararası metinde anadilde eğitimin önemi vurgulanmakta ve hiç kimsenin ana dilini öğrenmekten alıkonamayacağı belirtilmektedir. Bu temelde Birleşmiş Milletler Bangladeş Dil Eylemleri Komitesinin 21 Şubat 1952 tarihinde ki çağrısına uyan Dakka Üniversitesi gençliğinin yaptığı eylemler, insanlığın bilincinde yer ettiği ve bu mücadeleyi anmak için 21 Şubatı Dünya Anadil Günü olarak kabul edilmiştir.

Türkiye, dil ve kültürlerin çeşitliliği açısından oldukça zengin bir ülkedir. Kürtçe, Gürcüce, Hemşince, Lazca, Çerkesce, Pontusça, Süryanice, Abazaca, Ermenice, Rumca, Arapça, Çeçence, Acemce, Mihallemece ve Pomakça bunlardan yalnızca bir kaçıdır. Fakat bu zenginliğin önünde anayasal ve yasal engeller bulunmaktadır. Her ne kadar AB uyum sürecinde çeşitli kanunlarda değişiklik yapılarak özel kursların ve radyo televizyonların önü açılmış ise de anadilde eğitim önünde birçok yasal engel bulunmaktadır.

Resmi ideolojinin inkar ve asimilasyon politikalarına karşı en fazla direnen halk Kürtler olmuştur. Gerek nüfuslarının büyüklüğü, gerekse belli bir coğrafi bölgede yaşıyor olmaları ve siyasal bir bilince sahip olmaları dillerine sahip çıkmalarına neden olmuş ve asimilasyon politikalarını boşa çıkarmıştır.

Türkiye’de, Kürtler ve Kürtçe uzun yıllar inkar edilmiştir. Kürtlerden ve Kürtçeden söz etmek “vatan hainliği” ile eş anlamlı olmuştur. İki binli yıllarda, bir bakan, “*Kürtçe eğitim istemek vatan hainliğidir*” derken, Kürtçe’nin bir medeniyet dili olmadığı ifade edilmiştir. Eğitim-Sen hakkında, tüzüğünde anadili destekleyen bir madde bulunduğu gerekçesi ile kapatma davası açılmıştır. Bugün hala Kürtçeden söz edenler, Kürtçe anadilde eğitim talep edenler bölücülük ile suçlanmaktadır. Kürtçe’nin üzerindeki baskılar yalnızca yurt içi ile sınırlı kalmamıştır. Yurt dışında da Kürtçe’nin önü kesilmeye çalışılmıştır. 1980’lerin başında, İsveç’te, açılan ve ilk Kürtçe kreş olma özelliğini taşıyan bir kreşin

kapatılması için dönemin Türkiye Hükümeti, resmen İsveç Hükümeti'ne başvurmuş ama sonuç alamamıştır. Tüm bunlara rağmen Kürtlerin anadilinde eğitime ilişkin talepleri artarak devam etmiştir. 2010 yılında okullar bir hafta boyunca boykot edilmiş ve boykota yoğun bir katılım olmuştur.

Dil, kültür üstü konumu nedeniyle kimlik mücadelesi veren halklar açısından en başta gelen siyasal taleplerden biridir. Dil istemi, aynı zamanda diğer kültürel ve siyasal hakların istemini içerir. Bundan dolayıdır ki tüm Kürt siyasal hareketleri, anadilinde eğitimi vazgeçilmez bir hak olarak talep etmekte ve mücadelesini yürütmektedirler.

Tüm bu mücadeleler sonucu 2012 yılınca yapılan bir düzenleme ile Kürtçe seçmeli ders olarak okul müfredatlarında yerini almıştır. Kürtler seçmeli dersi seçmeyerek taleplerinin anadili öğretimi değil "anadilinde eğitim" olduğunu bir bütün olarak bir daha ifade etmişlerdir.

Gelişmiş bütün toplumlar çok dilli eğitime geçmişken, uluslararası çok sayıda hukuksal metinde vazgeçilmez haklardan biri olarak ele alınıyorken, 20 milyonluk bir Kürt nüfusa sahip Türkiye'de Kürtçe anadilinde eğitimin halka yasak olması ciddi bir sorun olarak Türkiye Büyük Millet Meclisinin önünde acil bir görev olarak durmaktadır. Bu temelde Kürtlerin "anadilinde eğitim"e ilişkin taleplerinin dikkate alınarak, Kürtçe önündeki yasala engellerin neler olduğu ve bu engellerin nasıl kaldırılabilceği, hangi yöntemle iki dilli ya da çok dilli bir eğitim modeline geçilebileceğinin araştırılması ve altyapı çalışmalarının belirlenmesi elzemdir.

**TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI**

Sayı: 405

30.06.2014

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

BDP Grubu adına verilen tüm Meclis Araştırma Önergelerini üstleniyoruz.
Gereğini arz ederim.

İdris BALUKEN
Bingöl Milletvekili
HDP Grup Başkanvekili

EGEMENLİK KAYITSIZ ŞARTSIZ MİLLETİNDİR